

## ZAKRES EGZAMINU KWALIFIKACYJNEGO Z PRZEDMIOTÓW OGÓLNUMUZYCZNYCH

Do wyższych klas Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I stopnia

### Zakres wymagań do klasy II POSM I st. – forma ustna

- nazwy literowe i solmizacyjne dźwięków, położenie na pięciolinii w kluczu wiolinowym → dźwięki od  $h-c^2$  (zapisywać, rozpoznać, korelować z klawiszami fortepianu);
- gama durowa i molowa oraz trójdźwięk durowy i molowy (śpiewać i rozpoznawać tryb);
- budowa gamy C-dur (śpiewać i rozpoznawać);
- interwały: pryma czysta, sekunda mała i wielka, oktawa czysta (rozpoznawać, intonować i zapisywać symbolami);
- podstawowe znaki pisma nutowego → oznaczenia metryczne (2/4, 3/4, 4/4), klucz wiolinowy, nuty rytmiczne (cała nuta, półnuta, ćwierćnuta, ósemka, szesnastka, cała nuta z kropką, półnuta z kropką), pauzy (odpowiadające nutom rytmicznym);
- rola krzyżyka, bemola i kasownika;
- podstawowe pojęcia dynamiczne → piano, mezzoforte i forte (znaczenie i ich skróty), artykulacyjne → legato i staccato (znaczenie i zapis), agogiczne → lento, moderato, allegro (znaczenie);
- realizacja kilkutaktowych przebiegów rytmicznych w podanym metrum, z liczeniem lub z taktowaniem;
- śpiewanie przygotowanej piosenki.

### Zakres wymagań do klasy III POSM I st. – forma ustna

- nazwy literowe i solmizacyjne dźwięków, położenie na pięciolinii w kluczu wiolinowym → dźwięki od  $a-c^3$  oraz basowym → od  $c-c^1$  (zapisywać, rozpoznać, korelować z klawiszami fortepianu);
- gama durowa i molowa oraz trójdźwięk durowy, molowy i zmniejszony (śpiewać i rozpoznawać tryb);
- budowa gam: C-dur, G-dur, F-dur, ich triad i tetrachordów (śpiewać, rozpoznawać i zapisywać);
- interwały: pryma czysta, sekunda mała i wielka, tercja mała i wielka, kwinta i oktawa czysta (rozpoznawać, intonować, budować w górę i w dół, zapisywać symbolami);
- podstawowe znaki pisma nutowego → oznaczenia metryczne (2/4, 3/4, 4/4, 5/4 i 6/4), klucz wiolinowy i basowy, nuty i grupy rytmiczne (cała nuta, półnuta,

ćwierćnuta, ósemka, szesnastka, cała nuta z kropką, półnuta z kropką, ćwierćnuta z kropką i ósemka, ósemka z kropką i szesnastka, ósemka dwie szesnastki, dwie szesnastki ósemka, triola ósemkowa), pauzy (odpowiadające poznanym nutom rytmicznym), znaki chromatyczne;

- rola krzyżyka, bemola i kasownika, nazwy dźwięków chromatycznych (korelować z klawiszami fortepianu);
- podstawowe pojęcia dynamiczne → piano, mezzoforte i forte (znaczenie i ich skróty), artykulacyjne → legato i staccato (znaczenie i zapis), agogiczne → lento, moderato, allegro (znaczenie);
- realizacja kilkutaktowych przebiegów rytmicznych w podanym metrum, z liczeniem lub z taktowaniem;
- śpiewanie przygotowanej piosenki.

### **Zakres wymagań do klasy IV POSM I st. – forma ustna**

- nazwy literowe i solmizacyjne dźwięków, położenie na pięciolinii w kluczu wiolinowym → dźwięki od a-c<sup>3</sup> oraz basowym → od C-c<sup>1</sup> (zapisywać, rozpoznać, korelować z klawiszami fortepianu);
- gama durowa i molowa oraz trójdźwięk durowy, molowy, zmniejszony i zwiększony (śpiewać i rozpoznawać tryb);
- budowa gam majorowych: C-dur, G-dur, F-dur i minorowych: a-moll, e-moll, d-moll, ich odmian → eolska, harmoniczna, dorycka i melodyczna, a także ich triad i tetrachordów (śpiewać, rozpoznawać i zapisywać);
- interwały: pryma czysta, sekunda mała i wielka, tercja mała i wielka, kwarta, kwinta i oktawa czysta (rozpoznawać, intonować, budować w górę i w dół, zapisywać symbolami);
- podstawowe znaki pisma nutowego → oznaczenia metryczne (2/4, 3/4, 4/4, 5/4 i 6/4 oraz 3/8, 6/8), klucz wiolinowy i basowy, nuty i grupy rytmiczne (cała nuta, półnuta, ćwierćnuta, ósemka, szesnastka, cała nuta z kropką, półnuta z kropką, ćwierćnuta z kropką i ósemka, ósemka z kropką i szesnastka, ósemka dwie szesnastki, dwie szesnastki ósemka, triola ósemkowa, synkopa), pauzy (odpowiadające poznanym nutom rytmicznym), znaki chromatyczne;
- grupowanie wartości rytmicznych w taktach o ćwierćnutowej i ósemkowej jednostce miary;
- rola krzyżyka, bemola i kasownika, nazwy dźwięków chromatycznych (korelować z klawiszami fortepianu);
- podstawowe pojęcia dynamiczne → piano, mezzoforte i forte (znaczenie i ich skróty), artykulacyjne → legato i staccato (znaczenie i zapis), agogiczne → lento, moderato, allegro (znaczenie);
- realizacja kilkutaktowych przebiegów rytmicznych w podanym metrum, z liczeniem lub z taktowaniem;
- śpiewanie przygotowanej piosenki.

## **Zakres wymagań do klasy V POSM I st. – forma ustna**

### **1. Kształcenie słuchu**

- czytanie nut w kluczu wiolinowym i basowym nazwami literowymi i solmizacją;
- gamy durowa i molowa w odmianach: harmonicznego, doryckiego i melodycznego do 2 znaków przykluczowych, ich triady (budować i rozpoznać);
- interwały proste do oktawy melodyczne i harmoniczne (budować, rozpoznawać i intonować);
- akordy durowe, molowe, zmniejszone i zwiększone w strukturach melodycznych i harmonicznym (budować, rozpoznać i intonować);
- realizacja i zapis przebiegu rytmicznego w taktach prostych;
- powtórzenie głosem usłyszanego melodii nazwami solmizacyjnymi i literowymi.

### **2. Wiedza ogólnomuzyczna**

- elementy dzieła muzycznego → melodyka, rytmika, harmonika, agogika, dynamika, artykulacja, kolorystyka, faktura muzyczna, forma muzyczna → budowa okresowa (definiować i opisywać);
- instrumenty (podział, ogólna budowa ze szczególnym uwzględnieniem własnego instrumentu).

Wiedza ogólnomuzyczna będzie sprawdzana przede wszystkim w oparciu o utwory prezentowane w części praktycznej egzaminu, dlatego kandydaci proszeni są o zabranie ze sobą na egzamin materiałów nutowych.

## **Zakres wymagań do klasy VI POSM I st. – forma ustna**

### **1. Kształcenie słuchu**

- czytanie nut w kluczu wiolinowym i basowym nazwami literowymi i solmizacją;
- gamy durowa i molowa w odmianach: harmonicznego, doryckiego i melodycznego do 3 znaków przykluczowych, stopnie gamy, ich triady (budować, rozpoznać, określać pokrewieństwo);
- interwały proste do oktawy melodyczne i harmoniczne (budować, rozpoznawać i intonować), przewroty;
- półton diatoniczny i chromatyczny (określać i tworzyć);
- enharmonia (definicja i zastosowanie);
- akordy durowe, molowe, zmniejszone i zwiększone w strukturach melodycznych i harmonicznym (budować, rozpoznać i intonować); I i II przewrót akordu durowego i molowego;
- D7 w postaci zasadniczej do 3 znaków przykluczowych;
- realizacja przebiegu rytmicznego w taktach prostych;
- powtórzenie głosem usłyszanego melodii nazwami solmizacyjnymi i literowymi.

## **2. Wiedza ogólnomuzyczna**

- elementy dzieła muzycznego → melodyka, rytmika, harmonika, agogika, dynamika, artykulacja, kolorystyka, faktura muzyczna, forma muzyczna → budowa okresowa, rondo, wariacje, allegro sonatowe, fuga (definiować i opisywać);
- instrumenty (podział, ogólna budowa ze szczególnym uwzględnieniem własnego instrumentu);
- cechy polskich tańców narodowych.

Wiedza ogólnomuzyczna będzie sprawdzana przede wszystkim w oparciu o utwory prezentowane w części praktycznej egzaminu, dlatego kandydaci proszeni są o zabranie ze sobą na egzamin materiałów nutowych.

## **Zakres wymagań do klasy VII POSM I st. – forma pisemna lub mieszana**

Egzamin kwalifikacyjny z kształcenia słuchu i wiedzy ogólnomuzycznej przeprowadza się w formie pisemnej lub mieszanej (tj. pisemnej i ustnej).

Do egzaminu w formie ustnej przystępują kandydaci, którzy w części pisemnej egzaminu uzyskali wynik poniżej 13 punktów (na 25 możliwych). Jeżeli kandydat w części pisemnej uzyskał wynik poniżej 13 pkt. i zdał egzamin ustny, to wynik końcowy z obu części wynosi maksymalnie 13 punktów.

### **1. Kształcenie słuchu**

- czytanie nut w kluczu wiolinowym i basowym nazwami literowymi i solmizacją;
- odmiany gam durowych i molowych do 3 znaków przykluczowych (rozpoznać);
- interwały proste (rozpoznać);
- półton diatoniczny i chromatyczny (określać i tworzyć);
- enharmonia (definicja i zastosowanie);
- rozwiązywanie dysonansów (kwarta zwiększona, kwinta zmniejszona);
- akordy durowe, molowe we wszystkich postaciach a także zmniejszony, zwiększony i D7 w postaci zasadniczej (rozpoznać);
- realizacja przebiegu rytmicznego w taktach prostych i złożonych z uwzględnieniem grupy niemiarewej – trioli;
- powtórzenie głosem usłyszonej melodii nazwami solmizacyjnymi i literowymi.

### **2. Wiedza ogólnomuzyczna**

- elementy dzieła muzycznego → melodyka, rytmika, harmonika, agogika, dynamika, artykulacja, kolorystyka, faktura muzyczna, forma muzyczna → budowa okresowa, rondo, wariacje, allegro sonatowe, fuga, formy cykliczne: sonata, koncert, symfonia (definiować i opisywać);
- instrumenty (podział, ogólna budowa ze szczególnym uwzględnieniem własnego instrumentu);
- cechy polskich tańców narodowych
- ogólna wiedza dotycząca epok muzycznych i reprezentatywnych kompozytorów.

Wiedza ogólnomuzyczna podczas egzaminu ustnego będzie sprawdzana przede wszystkim w oparciu o utwory prezentowane w części praktycznej egzaminu, dlatego kandydaci proszeni są o zabranie ze sobą na egzamin materiałów nutowych.

## **Zakres wymagań do klasy VIII POSM I st. – forma pisemna lub mieszana**

**Egzamin kwalifikacyjny z kształcenia słuchu i wiedzy ogólnomuzycznej przeprowadza się w formie pisemnej lub mieszanej (tj. pisemnej i ustnej).**

**Do egzaminu w formie ustnej przystępują kandydaci, którzy w części pisemnej egzaminu uzyskali wynik poniżej 13 punktów (na 25 możliwych). Jeżeli kandydat w części pisemnej uzyskał wynik poniżej 13 pkt. i zdał egzamin ustny, to wynik końcowy z obu części wynosi maksymalnie 13 punktów.**

### **1. Kształcenie słuchu**

- odmiany gam durowych i molowych do 5 znaków przykluczowych (rozpoznać i zapisać);
- interwały proste i złożone do decymy włącznie (rozpoznać i zapisać);
- rozwiązywanie dysonansów (zasady);
- akordy durowe, molowe, zmniejszone i zwiększone oraz D7 we wszystkich postaciach, czterodźwięk zmniejszony (rozpoznać i zapisać);
- rodzaje kadencji (rozpoznać);
- zapis 1-głosowej struktury i przebiegu rytmicznego w taktach prostych i złożonych z uwzględnieniem podstawowej grupy niemiarewej - trioli;
- zapis 1-głosowej melodii tonalnej;
- powtórzenie głosem usłyszanej melodii nazwami solmizacyjnymi i literowymi;
- czytanie nut głosem w kluczu wiolinowym i basowym nazwami literowymi i solmizacyjnymi a vista.

### **2. Zasady muzyki**

- podstawowa wiedza z zakresu akustyki muzyki → dźwięk i jego cechy;
- zasady pisowni muzycznej → pięciolinia, nazwy oktav, sposoby zapisywania nut i pauz, klucze muzyczne: wiolinowy i basowy, nazwy solmizacyjne i literowe dźwięków;
- interwały → budowa interwałów prostych i złożonych, podział na konsonanse i dysonanse, rozwiązywanie dysonansów (ruch boczny i przeciwny), interwały charakterystyczne w odmianach gam: dur naturalna, moll harmoniczna;
- rozróżnienie pojęć: skala-gama-tonacja, pojęcia: transpozycja, diatonika, chromatyka i enharmonia;
- budowa gam durowych (naturalna i harmoniczna) i molowych (eolska, harmoniczna, dorycka), pokrewieństwo gam, koło kwintowe, triady w poszczególnych gamach, chromatyzacja gamy durowej (regularna);
- podstawowe pojęcia metryczno-rytmiczne (takt, metrum, podział regularny i nieregularny nut rytmicznych), zasady grupowania wartości rytmicznych

w taktach prostych i złożonych, grupy niemiary: duola, triola, kwintola (rozpoznawać i stosować);

### **3. Nauka o muzyce**

- materiał dźwiękowy i jego rodzaje;
- charakterystyka elementów muzyki (rodzaje, terminy, oznaczenia);
- rodzaje faktury muzycznej;
- typy i rodzaje obsady wykonawczej (instrumenty, głosy ludzkie, zespoły muzyczne), podział na współczesne i dawne, instrumenty ludowe);
- wykonawcy muzyki klasycznej (instrumentaliści, wokaliści i dyrygenci);
- współczynniki dzieła muzycznego (motyw, fraza, zdanie, okres muzyczny);
- zasady kształtowania dzieła muzycznego (ewolucyjna, okresowa).